

Ünnepi szentmise a Dómban

A hittanév első napja

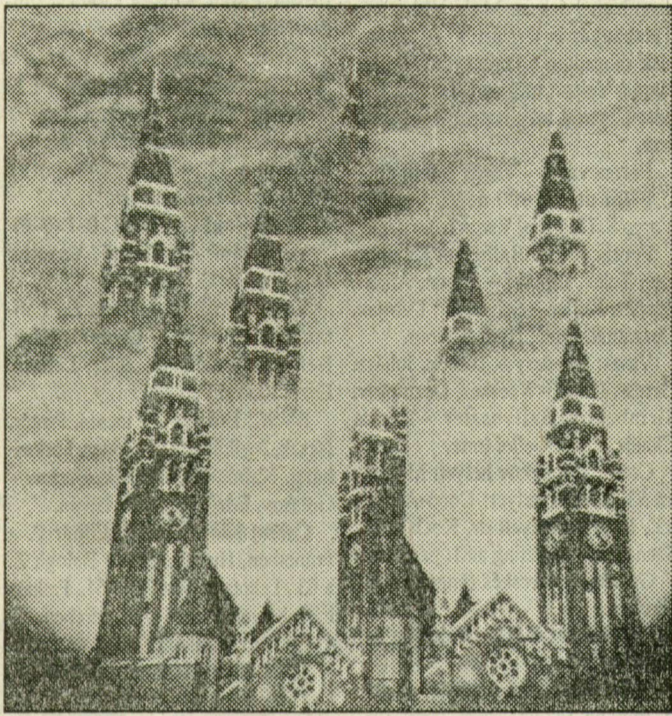
Már a trolibuszon észrevehető volt, kik azok, akik a templomba igyekeznek. Nemcsak a „vasárnapi ruha” miatt – a szülők és a gyerekek a szívüket is ünneplőbe öltöztették, s ennek az arcképek voltak a tükörképei.

Sokaknak csak állóhely jutott a Dómban, amikor kezdetét vette a mise. Az üvegablakok szentjei felragyogtak a napsütésben, amíg bent Szent Márk evangéliumából hangzott el részlet: benne a látszólagos és a valódi tisztátalanságról esett szó. Ez később is kulcsszó maradt a püspök beszédében éppúgy, mint a felolvasott szentleckékben. „Őrizzük meg tisztaságunkat a világtól” – így szölt az egyik intelem.

Gyulay Endre arra is felhívta a szülők és gyerekek figyelmét, hogy a Szentlélek csak a mi közreműködésünkkel tehet valamit. Az utunkat kísérő táblák fontosságáról beszélt, amelyek jelzéseikkel eligazítanak – legelőbb is a két mózesi kőtábla.

A püspök a szülők felelősségéről sem feledkezett el: mert hiába a hitoktatás, hiába ismeri a gyerek az utat és a jeleket, ha a szülő homlok-egyenest más törvények szerint él. Kinek legyen akkor? A szülői felelősség tehát nem ér véget a gyerekek beíratásával – ellenkezőleg: éppen itt kezdődik. Gyulay Endre végül áldást kért a hittanoktatás előttünk álló tanévére.

A templomból távozók a megnyitott főbejárat előtt megtekinthették a megyei gyermekrajzpályázat legjobbnak ítélt alkotásait. A bájos rajzok között néhány meglepő munkát is láthatunk (a két oszlop közé feszített, batik-

Vasárnap reggel fél kilenckor kezdődött a Belvárosi templomban az új hittanév megnyitását köszöntő szentmise, amelyet Gyulay Endre szeged-csanádi megyés püspök celebrált.

technikával készült Krisztus-fej ábrázolása talán a legfigyelemreméltóbb).

*

A mise után Kondé Lajos, a Belvárosi plébánia káplánja, az egyházmegye ifjúsági felelőse arról beszélt, miben különbözik az új tanév a

regitől. A tavalyi tanulóidőnek lehet tekinteni, s a tapasztalatokkal gazdagodva vághatnak neki az új feladatoknak.

Összesen tizenhét hitoktató járta az iskolákat, idén kevesebben lesznek, de felállással, nagyobb óraszámmal dolgoznak majd. Így alakul ki lassan a főállású hitoktatók magja.

Heti két iskolai hittanóra lenne kívánatos – de többnyire csak egy órát tudtak tartani. Emellett persze más formákban is foglalkoztak a gyerekekkel. A Dóm Szent Imre Klubjában rendszeresen fogadták a diákokat, cserkészzel, farsangozással, játékokkal igyekeztek közösséggé kovacsolni a társaságot.

A nyári táborok is sikerrel töltötték be ezt a hivatást. Júliustól augusztusig Domaszéken, és a dunántúli Kötcsén tölthettek egy hetet a gyereksportok.

Elsődrendű cél a templomhoz kötni a legfiatalabbakat. Ezt szolgálja, hogy az új tanévben már világosabban elkülönülnek egymástól az iskolai és a templomi foglalkozások: az iskolában hittant tanulnak a gyerekek, a templomban pedig a szentségekre készítik föl őket. Így folyamatosan kapcsolatban maradnak a templommal, s nem válik el az oktatás a szentségi élettől.

Az első év visszhangja jó. Tanári értekezleten több helyen is elhangzott, hogy meglátják a gyerekeket, ki jár hittanra és ki nem. Megváltozott a közösségi életük, viselkedésük – és nem a rossz irányába...

Végül egy gyakorlati tudnivaló: a tavalyi diákok automatikusan átíratkoznak az új tanévre. De még azok számára sem késő, akik eddig elmulasztották a jelentkezést: ők az osztályfőnöküknél kérhetik a beíratást.

NY. P.

Nem köszön vissza a Korzón...

Forintért Márkát!

– Nem most próbáljuk a kereskedelmet. Az M-Trade Kft. jó éve alakult, de eddig csak nagykereskedelmi tevékenységet folytattunk – szerencsére sikeresen. Ezentúl a kft. irodáját is itt, a Dugonics tér 11. szám alatt működtetjük.

– Márkás termékek olcsón? Szinte hihetetlen...

– Pedig így van.

– Mi a titkuk?

– Közvetlenül a gyártókkal állunk kapcsolatban. Olyan termékeket vásárolunk, amelyek nyugati exportból maradtak ki. Vevőink pedig azért járnak jól, mert egy láncszem, a nagykereskedelmi árrés, kiesik.

– Mennyit spróolhatnak meg így a vásárlók?

– Körülbelül húsz százalékot.

Ha a cipőboltban cipőt, a vasboltban csavart, akkor a Márka üzletben csak márkát árulhatnak. Így is van, tudom meg az M-Trade Kereskedelmi Kft. két tulajdonosától, Butty Mihálytól és Csanádi Gáborától. Mától, hétfőtől ugyanis új üzlettel gyarapodik Szeged kereskedelmi hálózata. Ráadásul nem is akármilyen: a Dugonics téri zenélő szökökút mögött (a volt munkaruházati bolt helyén) olyan üzletet álmodtak az új tulajdonosok, ahol európai minőségű, de megfizethető árukat kínálnak:

Hogy mi mindent kínálnak a Márka boltban? Elsősorban ruházati termékeket: férfi és női konfekciót, divatárúkat, selymeket és szövetekeket, lakástextilt és mindenféle kiegészítőt a nyakkendőktől a gombokig.

– Azt szeretnénk, ha a cipő kivételével tetőtől talpig elegánsan fel tudnának öltözni nálunk a hölgyek és az urak.

– És ami még az eleganciához tartozik, de nem látható: világszínvonalú Triumph és Saliera férfi és női fehérneműket is kínálnak. A közel-

gő színházi szezonra is megérkeztek már az elegáns öltönyök, köztümmök, blúzok.

– Tervezzük, hogy karácsonyra már illetszereket is árulunk a ruhák mellé. Nem csak a választ-

ték, maga az üzlet is elegáns. Igényes és szép belső teret alakítottak ki. Bár gyermekruházati termékeket nem kínálnak, azért nem feledkeztek meg az apróságokról sem. A bejáratnál rágógumi automata fogadja a gyerekeket.

Aki olcsón és elegánsan szeretne öltözni és arra vágyik, hogy ruhája ne köszönjön vissza nap nap után a szegedi korzón, az máris felkeresheti a Dugonics téri Márka boltot. Az üzlet hétfőtől péntekig 9-től 18 óráig, szombaton 9-től 12 óráig várja a vásárlókat.

(x)

Angol nyelvű közgazdász-képzés

Angol nyelvű közgazdász-képzés kezdődik szeptember elsején a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetemen, a tavaly megalakított International Studies Centerben. Az ünnepélyes tanévnyitón – amelyet szombaton tartottak az egyetem tanácstermében – Andorka Rudolf, az egyetem rektora köszöntötte a négyéves képzésben résztvevőket; jelenleg hét országból érkezett 17 hallgató. Ezután Berács József, a Nemzetközi Oktatási Központ igazgatója megnyitójában elmondta: az ISC egyik célja, hogy a hallgatók tanulmányaik során elsajátítsák a szakterület által megkövetelt hagyományos diszciplinákat, ugyanakkor alaposan megismerjék a közép-kelet-európai régiót, főleg Magyarországot gazdasági-politikai sajátosságait. Az itt végző diákok a képzés során érdeklődésük szerint választhatnak gazdálkodási, társadalom- és politikatudományi, valamint nemzetközi kapcsolatok szak között. Hazájukba visszatérve segíthetik a Magyarországgal, illetve az egész közép-kelet-európai régióval kialakított kereskedelmi, gazdasági kapcsolatok fejlődését; szakértőként működhetnek közre a közös vállalatok létrehozásában. Az itt végzett magyar hallgatók a hazai bankélet és egyes vállalatok szakemberei lehetnek.

Az ISC kedvező lehetőséget ad arra is, hogy az őszi és tavaszi vagy nyári szemeszterre a világ minden tájáról hallgatókat fogadhassanak részvételre, illetve külföldi professzorok vendégprofesszorként Budapesten tanítsanak, s szorosabb kapcsolat alakuljon ki az európai és a tengerentúli közgazdasági egyetemek, valamint business school-ok között. Az ISC nyitott lenne a magyar és kelet-európai diákok számára, amennyiben ösztöndíj áll rendelkezésükre. Ezáltal kelet-európai nemzetközi oktatási központtá válhat, tanárai és hallgatói révén hozzájárulhat a régió nemzetközi integrációjához.

A GENETIKA OKTATÁSÁBAN AZ ALBÁNOKKAL VETEKSZÜNK – TÍZ ÉVVEL HOSSZABB ÉLET – NEM LESZ ÚJ HITLER

A II. Magyar Genetikai Kongresszus

A genetika szó hallatán, azt hiszem, a legtöbben úgy gondolják, hogy tudják, miről van szó, holott, mint beszélgetésünkben is kiderül, egy egészen új életszemlélet alapja lehet. A múlt héten, csütörtökön és pénteken tartották a II. Magyar Genetikai Kongresszust a Szegedi Biológiai Központban. Az első kongresszus négy évvel ezelőtt volt, azóta valahogy nem akadt senki, aki megszervezte. A következőre talán már nem kell négy évet várni. Hogy miért (és más kérdésekre is), a kongresszus két szervezője, Maróy Péter és Szabad János válaszol.

M. P.: A genetikát ideológiai okokból hosszú időn át nem fogadták el nálunk. Azt mondhatom most, hogy végre magához tért a genetika, és a kutatók nemzetközi színvonalon dolgoznak. Az idén közel kétszáz résztvevő előtt az elmúlt évek kutatási eredményeiről számoltunk be a kongresszuson.

– Azt hiszem, az emberek többségét elsősorban a kutatási eredmények gyakorlati vonatkozásai érdeklik. Mégis, leegyszerűsítve hogyan képzeljük el a kutatások alapját?

Sz. J.: Az élőlények létének alapja a kromoszóma. A biológia jövőjét jelenti, hogy a genetika odáig fejlődjön, hogy a DNS-en keresztül megértsük az összes szerves biológiai anyag szerveződését, működését és funkcióját. A DNS változásai összefüggésbe hozhatók bizonyos betegségekkel is. Így már a születés után megállapítható, hogy ki, milyen betegségekre hajlamos, és a betegségek megelőzése sokkal eredményesebb lehet, mint a már meglévő gyógyítása. Magyarországon az emberek 64 százaléka olyan betegségben hal meg, amelynek vannak örökletes tényezői. Megfelelő módszerekkel kiszűrhetők a veszélyeztetettek. Ez egyébiránt kiváló befektetés lenne az országnak, mert kis költséggel nagy bajokat lehetne megelőzni. Méghozzá nem is a gazdag, hanem a szegényebb országoknak kifizetendő ez, ahol például az egészséges étkezés sokkal kerül.

– Nincsenek a hajlamosság megállapításának etikai kérdései? Mert például nem lehet könnyű az embernek azzal a tudattal élni, hogy hajlamos, mondjuk a rákra.

M. P.: Ez csak most, innen nézve jelenthet gondot, mert a genetikai kutatások ilyen irányú felhasználása általános civilizációs színvonal-emelkedést, egy egészen új életszemléletet követel meg. Ezt az oktatás szintjén kell elkezdeni. Csakhung Európában Albánia mellett mi vagyunk a másik ország, ahol az egyetemeken nem lehet genetikából szakvizsgát tenni. És amíg a felsőoktatásban ilyen a helyzet, nem várhatunk túl sok jót. Ezenfelül az egészségügynek is olyan színvonalat kellene elérnie, hogy a betegségekre hajlamos embernek minden reménye meglegyen a gyógyulásra. Egyébként ezekkel a megelőző szűrővizsgálatokkal Amerikában körülbelül 10 évvel kitöltik a várható élettartamot.

– Mégis milyen remény van arra, hogy nálunk is bevezetik a megelőző szűrővizsgálatokat?

Sz. J.: Egyelőre a nullán állunk. Csak a súlyosabb genetikai betegségeket diagnosztizálják, azokkal nem foglalkoznak, amelyeknek bizonyos genetikai hátterük van. A genetikával való foglalkozásnak intézményesített háttérrel kellene rendelkeznie, ami nálunk még nincsen meg, s erre a politikusok figyelmét is jó lenne ráirányítani. Sokszor tűzik zászlójukra a környezetszennyezés elleni védekezést. A genetika ebben is tud segíteni. Csak egy egyszerű példát: a szünnyogok elleni védekezést úgy oldjuk meg, hogy a nyakukba és a nyakunkba szórunk egy csomó DDT-t (ezzel szennyezve a környezetet is), holott megfelelő genetikai beavatkozással a „szünnyogkérdés” is megoldható. Vagy másik példának felhozva, a klasszikus növénynevelés mellett genetikai úton is előállíthatók a megfelelő tulajdonságú növények, s ez a pillanatnyi gazdasági helyzetünket tekintve igen fontos lenne.

– Sokaktól hallottam már, hogy Amerikában piros is meg nagyszemű is a málna, szóval kívánatos, csak éppen ize nincs. Bezzeg a miénk kicsi és löttyedt, de az ize az utolérhetetlen. Szóval az amerikaiat olyan műgyümölcsöknek képzelik el az emberek.

M. P.: A genetikai beavatkozásról szó sincs. Olyan növények, gyümölcsök állíthatnánk elő ize, színre, méretre, ami megfelel az igényeknek. Az ilyen fajta beavatkozásnak nem lehetnek negatív következményei. És itt kell megjegyezni, hogy a genetikával kapcsolatban szó sem lehet sci-fi-be illő illúziókról. Természetesen rossz célokra alkalmazhatják, de ez általában a politikusok szokása, a genetikusok lelkiismerete tiszta.

– Nemrégiben hallhattunk a klónozásról, s olyan rémhírek terjedtek vele kapcsolatban, hogy például egyetlen génből mondjuk Hitler is reprodukálni lehete.

Sz. J.: Éppen az egyik előadásban bizonyították, hogy a klónozás elszaporítás lehetetlen, nem lehet identikus kópiát előállítani. Az élőlények egy bizonyos fejlettségi szint felett csak két ivarsejt találkozásával jöhetnek létre.

– A megnyitó beszédében elhangzott, hogy mindinkább lehetővé kell tenni az átjárást az alapvető kutatások és az alkalmazott tudományok között. Ebben a kérdésben hozott-e valamilyen fejleményt a kongresszus?

M. P.: Ha megnézzük a műsorfűzetet, abból kiderül, hogy e két terület előadásai párhuzamosan futottak, s azt hiszem, ez mindenképpen jó jel.

PODMANICZKY SZILÁRD

